

Görög Gondolatok

A Nyíregyházi Görög Katolikus Egyházközség lapja 2009/7

Halottak napján

Borongós ős van. A természet haloklásának az ideje. Kopár fák, lehullott fonnyadt levelek. A dudorászó szélben, a csepegő esőben az elmúlás komor dallamait érezzük. Ezeken az őszi napokon a temetőbe megyünk. Virágsokrokat, koszorúkat helyezünk a sírokra, gyertyákat égetünk, imádkozunk és emlékezünk. Megjelennek emlékezetünkben régi arcok, elhunyt szeretteink alakjai és talán olyan nevek is, melyeket a sírkeresztről már régen leoptatott az idő. Emlékezünk és kifejezzük tiszteletünket a temetőben nyugvó elhunyt szeretteink porhüvelyé iránt. A virágkoszorú, a gyertyaégetés az elhunytak testének szól. Hiszen ez az elporladt test volt hordozója elhunyt szeretteink lelkének. Talán ép az a test volt, amely világra hozott bennünket, az a kéz nyugszik ott, mely kenyerünket kereste és biztonságunk védelmezte, simogatott és fenyített. Az a szív, amely életében annyit szorongott értünk. Méltán adjuk meg a tiszteletet elhunyt szeretteink porladó testének.

Valahányszor belépünk a temetőbe és megállunk szeretteink sírja előtt, mindig

arra kell, kellene gondolnunk, hogy mennyi adósság terheli lelkünket. Sajnos, sokan megfeledkeznek erről és ennek törlesztéséről. Megtehetik, mert a halottak már nem indítanak pert, nem küldenek végrehajtót. Ők már tudják, hogy a földi életben egyetlen érdemünk, ha a szeretet ékszerét ajándékozzuk embertársainknak. Halottak napja körül benépesülnek temetőink, és ez arról tanúskodik, hogy a hála szép és szent érzése nem halt ki véglegesen az emberek szívéből. Mennyi mindennel tartozunk elhunyt szeretteinknek! Megsimogatod édesanyád fejfáját, sírkövét és közben arra gondolsz, mennyi simogatást, mennyi ölelést, mennyi csókot kaptál tőle. Megállsz házasársad sírjánál és, ha boldogságban éltél vele, szent meggyőződéssel vallod a bibliai igazságot: „A szerelem erősebb a halálnál, a szeretet soha meg nem szűnik...” Virágot helyezel el szeretted sírjára, de közben arra gondolsz, nincs anynyi virág a Föld kertjeiben, amivel meghálálhatnád a neked ajándékozott szere-

tetet. Ez a virágcsokor megvásárolhatóan és nem eladó. Csak ajándék lehet.

Azonban mi az elhunytaknak nemcsak a porladó testét tartjuk tiszteletben, hanem az elhunytak lelkéről is emlékezünk. Mi nemcsak virágot helyezünk a sírokra, hanem imádkozunk is a síroknál. Bennünket a temető nemcsak az elmúlásra figyelmeztet, hanem az életre is. Mi keresztények vagyunk, Krisztusnak követői. Hitünk szent tanítása szerint, nemcsak testből, hanem lélekből is állunk. Az ember a teremtés koronája. Egyedül az ember tudja, hogy meghal, és ezt követően egyedül ő reménykedik a halál utáni életben. Az ember mindennél több, ami ezen a világon létezik. A virág, ha elfonnyad, megsemmisül. A fát, ha kivágják, megszűnt élni, a kismadár, ha kiesik a fészekből, elpusztul. Nem így az ember! A mi életünk nem fejeződik be a sírral, a halállal nincs vége mindennek, a síron túl is van élet. A temetésen énekeljük: „él az én lelkem, és dicsér téged!”

A keresztény ember reménye nem hiábavaló. A meghalt és föltámadt Krisztus tetteibe és szavaiba kapaszkodunk, ezek nem szalmaszálak. Személye garancia arra, hogy ígéretében nem csalatkozunk. Szeretetből jött közénk, és azért állt a

haldoklók élére, hogy utat mutasson, utat nyisson Isten örök országa felé.

Kosztolányi Dezső író betegágyán elmélkedett, és a következő megállapításra jutott: a koporsó a legtermészetesebb ékszer tartó tokja emberi mivoltunknak. Nem különös gondolat a koporsót, vagy akár az urnát ékszer tartónak neveznünk? De mi ez az ékszer? Nem a porrá váló emberi test, nem szétomló csontjaink. Csak akkor lesz igazán ékszer tartó az urna, vagy a koporsó, ha életünk során igyekeztünk sok jót tenni, és megvalósítani az evangélium szeretet programját. Aki a szeretet gyönyörű mozdulatával elosztogatja ajándékba kapott életét, aki Isten hűséges gyermekeként járja a földi élet zarándokútját, aki szenvedései közepette is hisz Isten szeretetében, annak koporsója valóban ékszerdobozzá fényesedik. Kirabolhatják egyesek sírját, de a szeretet ékszerét nem lehet elrabolni. Azt halottaink nekünk adták drága örökségül. Ezekben a napokban ezeket a kincseket köszönjük meg nekik, ezekre emlékezünk. Hitünk szerint Isten is gyönyörködik bennük, mert a szeretet országát, a szeretet ékszerei ékesítik most és mindörökké.

*Miló Miklós
parókus*

A Szentliturgia 41.

Felhívás a kölcsönös szeretetre

„Szeressük egymást!” – így hívja fel a pap a Szent Áldozatra összegyűlt híveket az egymás iránti kölcsönös szeretetre. A szeretetre szóló felhívással Jézus legnagyobb parancsának teljesítésére hívja fel az emberek figyelmét. Néhány gondolatot halljunk most Jézusnak erről a nagy parancsáról. Jézus ezt mondta a Titkos Vacsora után: „Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást!” (Jn 13,34.) Miért új parancs ez? A szeretetről a világ tudott Jézus előtt is. Mózes törvényében kifejezetten megtaláljuk az Isten és az emberek iránti szeretet parancsát. Jézus azt nyilatkozta, hogy az egész Törvényt és a próféták tanítását ezek foglalják magukban. (Mt 22,40.) Miben van Jézus parancsának újdonsága? Abban, hogy Ő kötelezővé tette a parancs gyakorlását mindenki vel szemben. Ezt tanította: „Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragosaitokkal. Azokra, akik átkoznak benneteket, mondjatok áldást, és imádkozzatok rágalmozítóikért...” (Lk 6,27-) Még tovább is ment: „Arról tudják meg rólatok, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt...” (Jn 13,35) Ebben van tehát Jézus parancsának újdonsága, hogy minden

ember felé kiterjeszti: akár ismerem, akár nem, akár szeretem természetes szeretettel, akár nem. Jézus parancsa szerint a keresztények szeretete szeretet minden ember iránt, még a nekik, velük szemben rosszak iránt is. Szíriai Szent Izsák fogalmazta ezt meg röviden: A szeretet a gonoszoknak is irgalmaz!

Lehet ezt a nagyon nehéznek látszó parancsot teljesíteni? Lehet, mert mielőtt Jézus ezt megparancsolta, az Isten megmutatta. Isten annyira szerette a bűnben elmerült világot, a bűntől fojtogatott emberiséget, hogy saját Fiát, Jézust is áldozatra adta, hogy a világ és vele az ember is el ne vesszen, hanem örökké éljen Isten országában. Isten szeretete belénk is költözött. „Isten szeretete kiáradt szívünkbe a Szentlélek által”, akit a keresztségben és bérmálásban vettünk, tanítja Szent Pál. (Róm 5,5) Hogy Krisztus tanítványai vagyunk, a szeretet parancsának gyakorlásával mutathatjuk ki. Fontos az imádság, kell a keresztség, szép a nyakláncon hordott kereszt, amikkel kifejezzük keresztény voltunkat, hogy Krisztus tanítványai, követői vagyunk. A szeretet a legnagyobb, és legbiztosabb jel.

(folyt. köv.)

Lakatos László

Halottak napja

Miért a halál?

Évtizedek óta példátlan kísérletsorozat folyik az Egyesült Államokban. Gyógyíthatatlan betegek hibernáltatják magukat. Speciális eljárással megfagyaszthatják és mélyhűtött acéltartályban konzerváltatják testüket. Kívánságuk szerint csak akkor szabad felnyitni a tartályt, ha az orvostudomány feltalálta betegségük ellenszerét. Bár az Északi-tengerben találtak 30 ezer éves mikroorganizmusokat, algákat, amelyek kioltás után feléledtek, sőt szaporodni kezdtek, mértéktartó orvosi körökben elképzelhetetlennek tartják, hogy olyan bonyolult rendszert, mint az ember, mélyhűtve életben lehetne tartani. De még ha sikerülne is, legfeljebb arról lehet szó, hogy valaki a XXII. században néhány évig folytatná életét. Nem arról, hogy számúzzuk a halált.

Halottak napján minden töprengő emberben felmerül a kérdés: miért olyan rövid az élet és miért a halál. Még a hívő is felteszi a kérdést: A bölcs és mindenható Isten nem lett volna képes halál nélküli életet teremteni? A jóságos Mennyei Atya nem óvhatta volna meg gyermekeit a halál tragédiájától?

Nem azért beszélünk a halálról, hogy elvegyük a kedvet az élettől, vagy megrontsuk az ízet annak a kevés örömnak, ami az embernek osztályrészül jut itt a földön. Hanem mert a Biblia egész terjedelmében evangélium = örömhír. Akkor pedig kell, hogy a halálról szóló igehirdetés is örömhír legyen.

Nézzünk hát merészen szemébe ennek a kérdésnek: miért a halál?

I. Hiányos feleletek

1. *A természettudomány válasza:* A fizikai világ alapvető törvénye a pusztulás. Tapasztalati tény, hogy ami összetett, előbb-utóbb felbomlik. A sejtek, a molekulák, sőt az atomok is. Az emberi test is alkotóelemekből áll, tehát szükségszerűen szétoszlik. – Ez lehet egy hideg törvénynek az emlegetése, de nem megnyugtató, mert az ember felfedezi tudata mélyén a megmaradás vágyát.

2. *A bűn következménye.* Mások azzal nyugtatják magukat, hogy a halált tulajdonképpen Isten nem is akarta. Ő eredetileg boldognak tervezte az embert. Az ember azonban bűnével elutasította a halhatatlanság feltételes kiváltságát. Ezért viselnie kell a büntetést. – Ez a magyarázat sem ad teljes megnyugvást. Mert ha Isten mindenható és bölcs, akkor őt nem érheti meglepetés. Nem mondhatjuk, hogy Isten úgy tekint az emberiségre, mint a szülő a nyomorék gyermekére: nem ilyet szerettem volna, de ilyen lett és most kénytelen vagyok elviselni. Isten öröktől fogva mindent látott. Azt is tudta, hogyan fog az ember válaszolni az ő szavára. Ha mégis elindította a történelmet, bizonyára azért, mert méltónak tartotta saját magához.

II. A kinyilatkoztatás felelete

1. *Méltó az emberhez a halál.* Mert ajándék az ember számára. Az embert hozzásegíti a naggyá váláshoz.

a.) *A jellemnagysághoz.* Azzal, hogy az embert készíti a küzdelemre. Gondoljunk csak meg, milyen hősiességre képes egy szülő, hogy gyermeke életét megvédje. Mennyi segíteni akarást, szeretetet képes önmagából kihozni. A közeli hozzátartozó súlyos betegsége hány emberben élesztette fel az áldozatos lelkületet. Mennyi nemes

verítékébe került az orvostudományak mindaz, amivel megpróbálta a betegséget kiküszöbölni. A halál elfogadása a jellem teljes kiérését eredményezi. Mert ezzel az alázatosság engedelmesség, Istenre hagyatkozás legtökéletesebb példáját nyújtja.

b.) *Az erkölcsi nagysághoz.* Gondoljunk arra is, hogy a halál gondolata hány embert tartott vissza aljasságtól, büntől, gonosztettől. Hány embert buzdított hitre, imára, a túlvilági élet reményére. Hány ember tért meg a súlyos betegség csendjében, amikor szembe kellett néznie arasznyi létének végességével.

c.) *A kegyelmi nagysághoz.* Legfőképp gondoljunk arra, hogy a halál a legnagyobb tett az ember életében. Ez ugyanis a végső döntés pillanata.

2. *A halál méltó Istenhez is.* Mert Szent Fiát, Jézust is átvezette a halál kapuján. Tekintsünk Urunk halálára

a.) Jézus a kereszthalált úgy vállalta, mint az emberiség megváltásának engesztelő áldozatát. Az ő halála tehát nem passzív szenvedés, tragikus vég, hanem pozitív emberi tett.

b.) A szemtanúk leírják utolsó szavait. Ezek voltak: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” Az Ő halála tehát állásfoglalás. Döntés az Isten mellett. Egész életének összefoglalása.

c.) Sőt, saját maga és az Atya megdicsőítésének szent pillanatát látta halálában. Ezért jelenthette ki az Utolsó Vacsorán: „Most dicsőül meg az Emberfia és az Atya megdicsőül benne.”

Ha Jézus így nézett saját halálára, hogy az emberi tett, végső döntés Isten mellett, hogy az saját magának megdicsőülése és az Atya megdicsőítése, akkor az méltó volt hozzá. Ámde ha Krisztus halálában ezek a mozzanatok felfedezhetők, akkor minden

ember életében kell, hogy ugyanezek ki-domborodjanak. Ezért meri a hittudomány feltételezni, hogy minden ember esetében is feltételezhető a döntés a halál pillanatában. A halálban minden ember elé odaáll az Isten. Olyan világosságot áraszt rá, hogy akkor már az ember nem mehet el közömbösen mellette. Itt nyílik meg a lehetősége, hogy teljesen tudatos, világos és végleges döntést hozzon. Egész emberi életét mintegy összegezze és állást foglaljon. Így tekintve a halált, az nem a Gondviselés tévedése, hanem az ember naggyá levésének igazi és egyetlen lehetősége és egyúttal az Isten megdicsőítése. Ezért kijelenthetjük: sok titok kíséri a halál problémáját, de Isten nem vallott szégyent teremtő gondolatával. Végül pedig azért nem, mert mindezek orvoslásaként megígérte a test föltámadását és az örök életet.

A keresztes hívő szeretteinek sírkövére nem szomorúfüzet véset, mert az csak a gyászolók fájdalmára emlékeztetne. Nem derékba tört fát, mert az az elhunyt életének félbemaradását szimbolizálná. Nem két galambot. Az csak a temető csendjére emlékeztetne. Hanem a kereszt jelét tüzi a sírköre. A kereszt Jézus halálának győzelmes erejéről beszél és egyúttal saját halálunknak a feltámadásba torkollását is igazolja. Ezt a hitet fogalmazza meg versében Gárdonyi Géza (Útra-készülődés):

az én szívem kétség nem szorongatja,
midőn indulok végóráim elé;
a halál nékem nem fekete börtön,
nem fázlaló, nem is rút semmiképpen:
egy ajtó bezárul itt-lenn a földön,
s egy ajtó kinyílik ott-fenn az égen, -
ez a halál.

Forrás: Magyar Kurír

VASÁRNAP? TALÁLKOZUNK A TEMPLOMBAN!

*Miért menjek vasárnap
a Szent Liturgiára?*

HISZEN...

- *jobb otthon egyedül imádkozni...; különben is csak félig-meddig hiszek...; úgysem áldozhatok...;*
- *a gyerek még kicsi...; a fiatalnak fontosabb dolgai vannak...;*
- *akkor megyek, amikor kedvem tartja...; ahhoz a paphoz, amelyik tesszik...;*
- *nézhetem a Liturgiát televízión...; hallgathatom rádión...;*
- *a templomba járók se mindig a legjobb emberek...;*
- *és... és... megannyi kifogás...*

Mindezek ellenére miért menjek mégis templomba?

ERRE PRÓBÁL VÁLASZT
ADNI EZ A SOROZAT,

Godfried Danneels bíboros gondolatai segítségével.

3. Csak félig hiszek és bűnös vagyok.

Miért menjek misére? Nem színjátás ez?

Az a vágy, hogy igazságban éljünk, hogy ne játsszuk meg magunkat, nemes kívánság. Erre hívott meg Krisztus: „Legyetek tökéletesek, amint mennyei

Atyám is tökéletes!” De azt is tudjuk, minden mentegetőzés nélkül, hogy bűnös, gyarló emberek vagyunk – egyedül Krisztusnak nem volt bűne. Az életszentiségre való törekvés nem jelenti azt, hogy könnyű elkerülni a bűnt, a megbotlást.

Aki komolyan veszi Krisztus tanítását és az ő követését, annak is szembe kell néznie az elbotlással. Hányszor előfordul, hogy az útnak a felénél elakadunk. De attól még az úton vagyok! Csak ezért fel kellene adnom az út folytatását? Le kellene talán mondanom a szép és nemes célról? Ha nem tartok ki, hogyan akarok célba érkezni? És nem éppen az ilyen helyzetekben van leginkább szükségem segítségre? Nem az elfáradt zarándoknak kell erőt adó táplálék, pihentető csendes pár perc?

Valóban úgy gondolod, hogy fölösleges Szent Liturgiára menned, mert bűnös vagy? Csak azért, mert érzed gyengeségeidet, hibáidat és az fáj? Vagy szerinted ez színjátás? Hisz Jézus éppen RÁD számít: nem az egészségesekért, hanem a betegekért jött! Hidd el, az életben is minduntalan ezzel a helyzettel találkozol. Épp így felteheti a kérdést egy házastárs: „nem képmutatás házastársammal maradni, hisz már nem érzek szerelmet?” De ugye könnyebb megfutamodni, mint táplálni Isten iránti szerelmedet?

Nem mindig sikerül, mindent a legtökéletesebben tenni, a maximumot nyújtva. De ettől még van értéke! Sőt csak ennek van igazán! Mi ér többet?: ha valaki azért megy el a templomba, mert épp nincs egyéb dolga, mert így nem kell otthon segíteni, mert így nem kell legalább

egy óráig házastársát megtúrníe, mert így nem kell beteg édesanyját gondoznia...; vagy az, ha valaki, belátván gyarlóságát, botlásait, igyekszik megmaradni az Isten szeretetében és, bűnei tudatának ellenére is, Jézusnál keres támaszt, vigaszt, a Liturgiában? Nézd meg a Szentírás választát: a vérfolyásos aszszony csak a Mester ruhájának szegélyét akarta érinteni és meggyógyult, „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba

jöjj” – mondta a pogány százados és üdvössége lett, Péter arra kérte az Urat, hogy távozzon tőle, mert „bűnös ember vagyok”, ... és ... és...

... és az Úr mindannyiunkat kitüntette szeretetével... NEM ERRE VÁGYSZ TE IS?

Forrás: Nagyváradi egyetemi lelkészség

(folyt. köv.)

Szent Mihály és az angyali seregek November 8.

Ez az ünnep a földről, a földi dolgokról egy kicsit az ég felé, az életen túli dolgok felé irányítja a figyelmünket. Egy nagyon fontos tényt közöl velünk, amelyet talán mindenki tud, mindenki ért, de mégsem élünk ennek a tudatában. Ez a nagyon fontos tény az, hogy az Isten szeret minket, embereket. Ez az ünnep erre is fordítja egy kicsit a tekintetünket. Isten ugyanis mindent az emberért teremtett. Az egész világot, benne az életlehetőségekkel, szépségekkel, esztétikai, fizikai, szellemi örömmel együtt. Mindazt, ami látható. Ezen kívül azonban teremtett az emberekért láthatatlan dolgokat is. Sok mindent, ami az ember segítségére lehet. De nem csak látható gondolkodó lényeket teremtett, mint az ember, hanem láthatatlanokat is. Ezek az angyalok. De hogyan mutatkozik meg ebben az Isten szeretete? Úgy, hogy ezeket a tiszta szellemi lényeket is az ember üdvösségére rendelte. Mert az Isten annyira törődik minden emberrel, hogy segítőköt adott melléjük. Olyan segítőköt, amelyek gyakran figyel-

meztetik őket arra, hogy mit lehet tenni és mit nem. Ez gyakran a lelkiismeret szaván keresztül szólal meg, máskor pedig a másik ember által.

Az angyalok szolgáló lelkek azok számára, akik el akarják nyerni az üdvösséget. Isten pedig annyira szerette az emberiséget, hogy még az elbukásunk után sem fordított nekünk hátat, holott a bukott angyalokkal többé szóba sem állt. Ennyiben nagyon is hasonlítottunk az angyalokhoz, hogy nekik is, nekünk is szabad akaratunk van. A különbség azonban óriási. Nekik ugyanis csak egyetlen lehetőségük volt elfordulni Istentől, amit egyesek meg is tettek. Mások azonban ezzel az egy lehetőséggel véglegesen Isten mellett foglaltak állást. Nekünk azonban döntések sorozata áll rendelkezésünkre, hogy Istent válasszuk. De bár-hogy dönt is az ember, az Isten soha nem fordul el tőle.

Az angyaloknak óriási szerepük van az emberek életében. Nagyon sok esetet olvashatunk a Szentírásban is, amikor az Isten beleavatkozott az emberek életébe az angyalok segítségével. Ez természetesen nem az ember akaratának a csökkenését, illetve a felelősségünk lanykulását jelenti. Ezekben az esetekben mindig

megmaradt a döntés joga az embernél. Isten nem akar rátelepedni az emberre az angyalok által, hanem értésünkre akarja adni, hogy itt és most valami nagyon jelentős dolog történik. De az embernek mindig magának kell döntenie.

Az ember egész életében egy harc-színtéren áll. Az angyalok nagy segítségünkre vannak ebben a küzdelemben. Sokszor sietnek a segítségünkre, amikor a Sátán támadása ér bennünket. Ezek a magasságbeli erők mindegyikünkkel vannak és szüntelenül az Isten trónusa előtt állnak, hogy könyörögjenek éret-tünk az üdvösségünkért.

Az angyalok össze is kötnek bennün-
ket a mennyei világgal. Ők állandóan, szünet nélkül zengik az Isten dicséretére, a Háromszorszent éneket. Mi is ezt énekeljük a Szent Liturgiában az átváltoztatás előtt. Ezzel mintegy bekapcsoló-
dunk az égi seregek életébe, énekébe, Isten dicsőítésébe. Ezzel egy kicsit közelebb kerülünk ahhoz az országhoz, ahol minden szentek és igazak vannak. Ugyanis nem felejthetjük el, hogy ez a világ és az Isten világa egységet alkot. Egy folyamat részesei vagyunk, melynek ez az élet még nem a beteljesedése. Az angyalok ünnepe erre is figyelmeztet minket.

Szabó Antal
áldozópap

Görög Gondolatok
Kiadja a Nyíregyházi Görög Katolikus
Egyházközség,
4400 Nyíregyháza, Bercsényi u.7. Tel: (42) 500-006
Web: www.nyiregyhaza.emecclesia.hu;
sztmiklos@netra.hu
Irodai órák: H-P: 9-12 és H-Cs: 15-17 óráig.
Felelős kiadó: Miló Miklós parókus
Szerkesztő: Szabó Antal káplán
Nyomdai munkák: Örökségünk Könyvkiadó Kft.

Egyházközségünk hírei

Kedves Olvasó!

Mire kézbe veszi az újságot, és olvasni fogja, addigra templomunk külső homlokzata teljesen rendben lesz. Örömmel számolok be erről a csodálatos hírről, de ugyanakkor elhomályosítja ezt az örömet az a tény, hogy a munkálatok befejezése után a számlát a kivitelező felé rendeznem kell. Sajnos a pénz nem áll rendelkezésemre, kölcsönt kell kérnem, hogy fizetni tudjak. A kedves hívek részéről az adományok nagyon lassan érkeznek. Szeretettel kérek minden jó szándékú embert, hogy adományával támogassa az egyházközséget. Kívül belül megszépült templomunk a városközpont díszé lett, amire joggal lehet büszke minden görög katolikus hívünk.

paróchus

Ady Endre: Halottak napján

Halottja van mindannyiunknak,
Hisz percről-percre temetünk,
Vesztett remény mindenik percünk
És gyászmenet az életünk.
Sírhintolunk, gyászolunk mindig,
Temetkező szolgák vagyunk!
-- Dobjuk el a tettető álcát:
Ma gyásznapi van, ma sírhatunk!
Annyi nyomor, annyi szenny, vétek
Undorít meg e sárgolyón...
Hulló levélt hányszor feledtet
A megváltó, a gyilkos ön!...
Óh, hányszor kell a sírra néznünk,
Hogy vigasztaljuk önmagunk --
-- Dobjuk el a tettető álcát:
Ma ünnep van, ma sírhatunk!...
1899. november 1.